

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrstopenjske petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. O pravništvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Govor slovenskega poslanca Obreze o borznem davku

v državnega zbora seji dne 24. maja.

(Po stenografskem zapisniku.)

(Konec.)

Na Dunaji pa še treba nij mešetarjev jemati; in če se vzamejo, nijso stroški tako veliki. Pri nekaterih sklepih stane mešetar 1 gl. 25 kr., pri nekaterih pa 2 gl. 50 kr. — to je največ. Zavolj borznega davka torej se ne bo noben bankir v Pariz preselil. Na Nemškem se bo borzni davek tudi upeljal, na Laškem pa je uže upeljan.

Ker sem bral v nekaterih časnikih nepovoljno sodbo o tem našem predlogu in ker je tudi na borzo naredil slab utis, začel sem uže nekoliko omahovati in se vprašati, ali nijso te naše določbe morda pretrde, ali nij pristojbina previsoka. Toda, gospodje, kupčijska zbornica dunajska mi je dala nov pogum s svojim poročilom, ki ga je spisal nje svetovalec vitez Leon; ne da bi se bil on pohvalno izrazil o našem predlogu; nasprotno, naštel je v tem poročilu vse, kar se zamore reči zoper borzni davek; pogum pa sem zajemal iz tega, ker v tem poročilu nijsem našel nič novega, kar bi ne bil uže davno v časnikih bral, in o čemur sem bil s svojo sodbo uže gotov. Da svoj predlog bolje utrdim, hočem se ozreti na nekatere točke tega poročila kupčijske zbornice.

Najprej pravi poročilo, da razen Italije si nobena vlada še nij upala, borzni davek upeljati. O tem sem uže govoril in dokazal, da imajo borzni davek na Laškem, pa tudi na Nemškem in Francoskem itd. O tem mi torej nij treba dalje govoriti.

Poročilo nadalje pravi, da je to pridobinski in dohodninski davek, pa da ima več glavnih napak ter zagotavlja, da agenti in kulisijerji tega davka ne bodo mogli plačati. Jaz moram pa opomniti, da to nij pridobinski davek, ampak davek napromet, tak ima tudi naslov, in da ta davek ne zadene agentov in komisijonarjev, ampak naročnike (komitente). Kulisijerji pa naj svoje kupčije po novih razmerah prenaredé in naj vzamejo v poštév, da jim je odslej od sklepa plačati 2 gl. namesto 1 gl. 50 kr.

Priznam, da se bo vsled te postave število sklepov na borzi zmanjšalo, zlasti bodo odpadle male kupčije, ki se opirajo na 3, 4 kr. kurzega razločka pri 100 gl. vrednosti. Krepost borze in državni kredit pa ne bosta nobene škode trpela, če take kupčije prenehajo.

Svetovalec vitez Leon ne more razumeti, zakaj bi moral človek, ki kupi za 5000 gl. rente, plačati 50 kr. prometnega davka, kdor kupi za 5000 gl. zlahtnih kamenov, pa nič davka ne plača.

No, gospod svetovalec ima prav, zlasti če se kupijo juvele na borzi za blago. Ker pa kupčija z blagom do zdaj še nij posebno dobra, zato borze za blago še nijsmo mislili z davkom obložiti. S časom se zna pa tudi tam davek upeljati, kakor je to uže zdaj na Laškem in Francoskem itd., kjer so sklepni listki pri borzi za blago podvrženi pristojbinam. Pa le počasi!

Poročilo kupčijske zbornice govori potem o kulisi, ter pravi, da je to izdatna moč in stalen kupec avstrijskih vrednostnih papirjev. To pa nij res. Kulisa ne kupi, da bi trg olajšala, ampak ona kupi in prodaja in dela kup-

čije za trenotek, da si ukoristi padanje in naraščanje kurzov in s tem dobičke dela. Poglejmo si kulisno kupčijo v njenem prvotnem stanu. A prodaja B—u 25 kreditnih akcij, pa jih še nema ne, B pa jih kupi od A, čeravno jih ne potrebuje, čeravno še toliko denarja nema, da bi jih zamogel plačati, ko bi mu jih A res prinesel. Gre se torej le za to, za koliko se je v nekem določenem času cena teh akcij povišala ali ponižala, in kolikor je razločka, toliko se izplača. Če so akcije v ceni narastle za 50 kr. jedna, plačati mora prodajalec kupcu 12 gl. 50 kr. kot razloček vrednosti od 25 akcij, če pa padejo za 50 kr., potem plača kupec prodajalcu 12 gl. 50 kr. in kupčija je pri kraji.

To pa vendar nič drugega nij, ko navadna igra na slepo srečo, samo s tem razločkom, da ta igra nij prepovedana, ampak stoji pod brambo postave. Torej kulisa nikakor nij pravi kupec za vrednostne papirje. Še v Parizu je to priznано in se kulisi ne pripisuje nobena posebna važnost, tako sicer, da na Francoskem kulisa še postavno priznana nij, ampak jo le trpé in mora ona svoje kupčije na cesti delati.

Tudi povdarja poročilo, da vržejo prenos (transakcije) včasih komaj po 15 do 20 kr. dobička pri 5000 gl. Pa to nič ne dokazuje, ker je le izjemna prikazen. Če bi hotel kdo kako reč samo z izjemami dokazati, potem se vsaka reč lahko dokaže. Jaz pa z isto resničnostjo lahko trdim, da je dobiček desetkrat do dvajsetkrat večji. S tem pa nij nič rečeno.

Take kupčije, ki nimajo več ko 15 do 20 kr. dobička, imajo pa svoj posebni pomen. Te kupčije se ne delajo zavolj dobička, ampak iz drugih vzrokov, ki jih ne morem vseh naštet, je bilo do samega poluostrova vse tako po-

Listek.

Nasledniki Bogdana Hmelnickega.

Po Kostomarovu in drugih spisih napisal J. Steklasa. (Dalje.)

Leta 1686 je bil izdan vojnikiom carski ukaz, pozivajoč jih k važnemu podvzetju. „Hudobni, bogumrski Busurmani — bilo je kazano v ukazu — nijso iz nobenih drugih krajev toliko ujetnikov pobrali — kakor iz pokrajinskih mest našega carstva in iz Malorusije ter jih razprodavali iz Krima, kakor živino, povsodi v večno busurmansko sužanstvo. Naše gosudarstvo je bilo dozdanj od vseh strani posmehovano in grajano zato, ker smo mi vsako leto dajali busurmanom davek, kar nobena druga vlada ne dela; a oni busurmani so naše poslance, ki so jim nosili denarje, sobole in mehko kožuho, po divje mučili; mnogi naši poslanci in glasniki so v Krimu tudi pomrli, ker so jih tukaj zadržavali ter tudi večkrat

mučili“. Vse to je bila takrat vsem poznata istina. Najbližnji vzrok prekršitve tega ugovora, sklenenega s Krimom za carja Feodora Aleksejeviča, je imel te posledice, da so Tatarji posle tega ugovora navalivali na ruske oblasti, a v Krimu pak zadržali in mučili tja poslanega glasnika Tarakanova.

Spomladi leta 1687 se vzdigne sto tisoč mož velikoruske vojske v južne stepe; vodil jih je knez Vasilij Vasiljevič Golicin, drug carevne Sofije, dvorni vojvoda velikega polka ter čuvar velikega pečata in državnih velikih del zastopniških; z njima se je zjedinił na Samari ataman Samojlovič z vsemi svojimi polki; Kozakov je bilo do petdeset tisoč. Dne 14. junija je prešla vojska čez Kouko; čez Veliki lug in pridši do rečice Karačakrana, zadela je na nepričakovano zapreko. Vsa stepe je bila zažgana; trave nij bilo; hrane za konje nijso vzeli soboj; nij bilo tudi drv; ruski konji so poginjali; ljudje so trpeli zaradi slabe hrane in pomanjkanja vode; bilo je vse podobno, da

je bilo do samega poluostrova vse tako po-
žgano. Dalje iti nij bilo mogoče. Vojaški svet vojvodov je sklenil poslati po bregu ob Dnjepru oddel od 20.000 mož; njim se je pridružil Samojlovičev sin s tremi kozakšmi polki. Ta oddel je moral braniti vračajočo se vojsko pred napadi ter po mogočnosti napadati turške tvrdnjave, ležeče ob Dnjepru. Potem se je vsa vojska povrnila.

Tedaj so počeli Velikorusi jako sumnjičiti atamana in sploh Kozake: nijso li morda po njihovem napotku in hujskanju Tatarji zažgali stepe, da bi se tako vspeh ruske vojske izjalovil. Neki tujec (Gordon), ki je služil v ruske vojski, uveruje, da je ta sum bil opravičen. Kozaki — govori on — so se sami z oboroženo roko osvobodili od poljskega jarma ter prosili pri Moskvicanih samo pomoči: oni so se nazivali podaniki, a ne robovi carskimi. Mir s Poljaki, ki so predali svoje pravice nad Kozaki Moskvi, jih je strašil; oni so se pobojali, da ne bi začela Moskva z njimi ravnati,

da se predolgo ne zamudim. Pripeti se namreč, da hoče kdo vrednostne papirje vsaj za nekaj časa v rokah imeti, ti gredo torej brez zgube in dobička za ta čas iz roke v roko.

Poročilo navaja tudi izrek gospodarskega strokovnjaka Schöffleja, ki se glasi (bere):

„Previsok davek je nemogoč, če nij v vseh deželah enak, in se ne izterjava povsod enako strogo, ker se potem promet preseli na inostranske borze, ter se domačej pristojbini izogne, in tako tujej deželi dobiček od kupčije izroči.“

To je polna resnica, če bi bil davek res previsok; če je pa davek tak, da stroški kupčije ne postanejo nič viši, ko na drugih borzah, potem se tega nij bati, kar Schöffle pravi. In če bi prav pri taki borzi bili večji stroški, zavoljo tega se kupčija še ne bo drugam preselila, zato je treba še drugih uzrokov. Borza v Parizu je najdražja, vendar dobro napreduje ter ima zmirom več kupčijo.

Zdaj se mi je treba še ozreti na opombo spoštovanega poslanca Hausnerja. On je namreč rekel, da če bi se moj predlog resno izvršil, potem bi vse borze na kup padle, da bi se mirovne sodnije in borzne kamore razišle, in da bi društvo „girokassenverein“ ne moglo več posredovati pri kupčijah. Jaz ne razumem, zakaj bi se moralo vse to zgoditi. Vsaj mirovne sodnije nimajo drugega opraviti, ko da morajo njih tajniki gledati, da se pri tožbah in prepirih na borzi dokaže, da se je pristojbina za sklepni list pri dotičnej kupčiji plačala. Vsaj s tem še nij rečeno, da morajo tajniki vobunsko službo opravljati in kupce ovajati, če nijso plačali pristojbine.

Borzna komora nema s tem nič opraviti, in jaz ne umejem, zakaj bi se morala ona zavolj tega razpršiti. Najmenj opravičena pa je bojazen, da „girokassenverein“ ne bo potem več hotel pri kupčijah posredovati. To društvo ima pri tem toliko dobička, da si bo pač premislilo, prej da bo tako lep zaslužek iz rok dalo. Če bi bilo pa to storilo bodite pomirjeni; kajti našlo se bo 10 in tudi 20 drugih hiš, ki bodo to kupčijo rade prevzele.

Tudi opomba gospoda poslanca Hausnerja, da taka država, ki vedno posojil potrebuje ne sme zaklati tiste kokoši, ki zlate jajca nosi, ne zdi se mi prav na svojem mestu. Saj ta davek bo zadel le igravce, hazardiste. Pravi kapitalisti, ki državni denar posojujejo, ga še čutili ne bodo.

Zdaj pridem do vprašanja, koliko bo ta

davek državi nesel. Naravnost in natančno tega se ve da ne morem povedati. Na blizo pa zamorem povedati število sklepov, ki so se v zadnjih letih na borzi sklenili, in ki ga izvem iz poročila „girokassenvereina“.

L. 1876 je to društvo omogočilo 2,084.400 borznih sklepov. (Čujte, čujte! na desni.) Leta 1877 pa je bilo 2,973.400 sklepov in 36,988.183 gld. kupčijskega dohodka (razložka v vrednostih). V letu 1878 je 3,467.100 sklepov, (čujte! na desni), dobička pa 42,050.217 gld. Za leto 1879 število sklepov nij naznanjeno, društvo ga nij hotelo razglasiti (čujte! na desni); razložek denarne vrednosti pa je moralo društvo povedati, in iz tega se po računu „regel de tri“ lahko povzame, koliko je bilo sklepov v tem letu. Leta 1877 je bilo razložka v vrednostih 36,988.183 gold., število sklepov pa 2,973.400, torej 12 gld. 43 kr. pri sklepu. — Leta 1878 je bilo razložka 42,050.217, število sklepov pa 3,467.000, toraj pride na sklep 12 gld. 13 kr. Če vzamemo počez, da pride na sklep 12 gld. 28 kr., in če razdelimo razložek 67,426.356 gld., ki ga je imelo leto 1879 na teh 12.28 delov, vidimo, da je bilo na blizo 5,476.000 sklepov. (Čujte! na desni) Leta 1880 pa je bilo vrednostnega razložka 120,964.173 gld. (čujte! na desni), to da — komaj si upam to izreči 9,850.500 sklepov. (Čujte! na desni.)

Te številke pa še ne pokažejo cele kupčije na borzi. Prišteti se morajo še tiste kupčije, ki jih bankirji sami sklepajo, brez posredovanja, in bi vtegnilo njih število znašati desetinko od zgoraj navedene številke sklepov.

Pomisli si je še treba, da sta v Avstriji še dve drugi borzi, namreč v Pragi in v Trstu; koliko se tam sklepov naredi, tega pa ne vem.

Pa dosti o tem; o tej točki ne bom dalje govoril, naj si vsak misli, kar si hoče.

Povedati moram še nekaj o novej vladni postavi za pristojbine, v kolikor te pristojbine zadenejo tudi borzo. Tisti vladni predlog se gotovo nobenej stranki v tej visokaj zbornici ne dopada.

Pristojbina za borzni ustop bi donajala državi tako malenkost, da gotovo nij truda vredno, obiskovalce borze s to stvarjo nadlegovati, bolje, da se popolnoma opusti.

Vlada predlaga nadalje 5 kr. pristojbine za vsak borzni sklep; pa ta pristojbina je tako malenkostna, da se je nad njo vsak začudil, kdor o borznih kupčijah kaj razume.

Ta določba dala je celo povod k smešnemu razkladanju, ker je nijso vsi prav umeli.

Nek v borznih rečeh dobro podučen mož, poročevalec časnika „Presse“, je to namreč tako razumel, da hoče vlada 5 kr. od vsacega kosa, ne pa 5 kr. od sklepnega lista. Ker ima na Dunaji vsak sklep navadno 25 kosov, mislil je ta gospod, da vlada zahteva 1 gld. 25 kr. od sklepa! Pa on se te svote nij nič ustrašil, ampak, ko je izračunal, da bi ta davek državi nesel blizo en milijon goldinarjev, rekel je le to: „ne verjamem, da bi se od sklepa toliko davka zahtevalo.“ Drugega ta strokovnjak nij nič rekel, torej se mu ta davek nij tako grozen zdel. Jaz pa ne zahtevam 1 gld. 25 kr. od sklepa, ampak samo 1 gld., toraj lahko razvidite, da moj predlog nij pretiran.

Še nekaj mi dovolite opomniti. Očitalo se nam je od več strani, da smo se pri tem predlogu posluževali neke knjižice, ki jo je neki g. dr. Karl Scheinpflug spisal.

Samo po sebi se razume, da smo se morali, prej ko smo ta predlog stavili, nekoliko podučiti iz knjig, ki o tej stvari pišejo in nijsmo brali samo te knjižice, ampak še mnogo drugih, in jaz ne umejem, zakaj bi se ne smelo porabiti trudapolno delo tega talentiranega mladega moža, ki nam je v ta namen dobro služilo.

Gospoda moja! V mojih letih, v mojem stanu si človek ne domišljuje, da je izdelal kako postavo brez napake. Moj namen je čist in pošten, jaz hočem državi pomagati in jej odpreti nov vir dohodkov; na obliki sami mi ni toliko ležeče.

Nijsem preverjen in ne trdim, da je naš predlog uže popolna postava brez napake. Lahko je, da ima mnoge napake in pomanjkljivosti; zato so pa odseki, da vsako reč pretresavajo, in tisti odsek, kateremu se bo ta predlog izročil, naj odpravi vse iz njega, kar najde škodljivega. V odseku bo tudi priložnost, natančneje podučiti se o tej zadevi. Kajti odsek ima več materijala, več uradnih podatkov na razpolaganje, kot posamezen poslanec. Odsek naj naredi in predlaga svoje premembe; če se nam bodo dobro zdele, jih bomo potrdili.

S to opezkjo, ali če hočete, s tem pripoznanjem vas prosim, da to postavo izročite pristojskemu odseku, naj jo pretrese in potem o njej sporoti.

(Ploskanje na desnej. — Mnogo poslancev pride govorniku čestitat.)

kakor s prirojenimi podanici, ter jim omejila njihove povlasti in svobode. Ataman in drugi pametni ljudje so preje videli, kaj jih čaka, ko bi Moskva osvojila Krim. Tataři so se smatrali tudi svobodnim narodom; padisjah je imel nad njihovim kanom slabo moč ter ga je pri vsakem podvzetju bolj prosil za pomoč nego mu zapovedal. Vlastiti nagib je zjedinił Kozake s Tataři in razum jih je prisilil razmišljati, kako bi bilo nevarno, ko bi se dal jeden od njih podjarmiti.

Pa naj bo kakor boče, vendar so neprijatelji Samojlovičevi upotrebili to nezgodo pohoda; oni so znali, da bode Goliceinu ugodno oponašati atamanu neuspeh pri podvzetju. Povrnivši se, Samojlovič nij molčal rad, kakor je bilo videti, nego je izustil večkrat ostre primetbe proti tedanjim odnošajem. „Nijsem li jaz rekel — je govoril on — da Moskva ne bode Krimu mogla nič storiti. Zdaj je vse tako; in za naprej se bodo morali pred Krimci jako braniti.“

Vojska, ki se je vrnila iz pohoda, utabočila se je nad reko Kolomako. Tukaj je zbor starešin, sestavivši uroto, napisal izjavo na svojega atamana*). V tej izjavi so izrazili na različne načine nezadovoljstva, proiznesena po atamanu proti moskovskeji vladji zaradi premirja s Poljsko; pokazali so tudi, kako se je ravnalo v vojski s Tataři, kar je bilo škodljivo za vspeh. On je dovelil voziti v Krim raznovrstno hrano ter goniti živino na prodaj. Tukaj pa se je pokazalo mej ostalim, da on nij poslal naprej niti vohunov niti straže, da zve o stanju polja; in ko je videl okolo taborov goreča polja, nij poslal svojih ljudij gasit. Dospevši do Kanki, nij pozvedel, kako daleč je izgorela stepla ter se podal naprej na sežgano stepno polje; in ker ataman nij želel,

*) To so bili Vasilij Borkovskij, obvozni sodnik Vojehovič, pisarja Prokopovič in Vasilij Kočubej in polkovniki Konstantin Solonina, Jakob Lizogub, Grigorij Gamalija, Dmitraška Rajča in Stjepan Zablja.

da se ta vojska vodi, pa tudi nij nič zato delal, moglo se je zaključiti, da je dal bržkone on zažgati polje. Vrh tega so se tožili v izjavi na slabo upravo atamanovo: on je vse sam delal ter nij nikogar pozval na svet; brez sodbe in sodbene iztrage je odvezemal službe, ponižaval stare Kozake ter povišaval neznatne ljudi, surovo se ponašal s starešinstvom, a nad vse pa je bil neznosljiv zaradi svojega koristljubja: kot polkovnik je pobiral dohodke, a ljudem je dopuščal delati, kar so hoteli: kar se je komu kaj dopalo, to je tudi vzel, a kar sam nij odnesel — to so vzeli njegovi otroci. Končno pa so prosili v imenu vse vojske za-porežke, da se zameni on v atamanstvu.

Le ta izjava je bila izročena Goliceinu 7. julija. Mogočni bojarin uže poprej nij ljubil Samojloviča. Golicein je živel v sovraštvu z Romodanovskim, a Samojlovič pa je prijateljski občil s poldnjim. Izjava je bila odpravljena v Moskvo, a v Moskvi pa so se ravnali po njej tako, kakor je hotel Golicein.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 2. junija.

Cesar je potrdil zakon zoper oderuhe. **Šolski odsek** je 31. t. m. sklenil resolucijo, naj bodo vse obrtske strokovne šole pod vodstvom naučnega ministerstva; nadalje se je volil pododsek petih članov za Dipaulijev predlog glede tega, da se da šoli nazaj zopet verski značaj.

„Agramer Zeitung“ poroča, da se bode **Vojna Krajina** takoj po sklepu ogerškega državnega zbora spojila s Hrvatsko.

Ogerski obe zbornici bode cesar denes s prestolnim govorom zaključil.

Domače stvari.

— (Izlet „Sokola“.) Prvo nedeljo po binkošti, dne 12. junija t. l., napravi društvo „Sokol“ svoj prvi letošnji izlet zjutraj ob 1/2 7. uri z godbo po Rudolfovej železnici k sv. Joštu, kjer bode maša in zajutrek, in od sv. Jošta v mesto Kranj, kjer ima biti obed, po obedu pa razveseljevanje s petjem, godbo in plesom. — Da se vsaj po nekoliko pomiri vzbujenost duhov, katera je mej družbeniki nastala zaradi nameravanega a v zadnjem trenutku izpalega izleta v Trst, prizadeval si bode odbor „Sokola“ po svoji moči skrbeti, da se ta izlet povoljno izvrši in družabniki vsaj po nekoliko odškodujejo. Binkoštno nedeljo popoldne pa se priredi „pri zelenem hribu“ na dolenski cesti jour fix „Sokola“ z godbo, petjem in telovadbo, h kateremu so uljudno povabljeni gg. pevci ter članovi „Sokola“ s svojimi obitelji.

— (Iz seje mestnega zbora ljubljanskega 30. t. m.) Župan poroča o mestni deputaciji, ki je bila pri cesarjeviči na Dunaji. Cesarjevič je sprejel nje čestitke ter obetal o priliki priti v Ljubljano. Za tem je prišlo na vrsto poročilo o zadnjih dopolnilnih mestnih volitvah. Volitve iz tretjega in prvega razreda so bile odobrene brez ugovora. Zoper volitev v drugem razredu pa je več volilcev vložilo protest zoper veljavnost izvoljenih. Protest se je naslanjal na to, da je 14 imenom navedenih volilcev volilo, ki nimajo volilne pravice, zato ker v mestu ne stanujejo, drugi trije pa premalo davka plačujejo, da bi v drugem razredu volili. Dr. Suppan omenja, da se ta protest ne obrača zoper volitev samo, ampak zoper sestavljenje volilnega imenika. Zato predlaga, da se volitev odobri. Dr. K. Bleiweis predlaga, naj magistrat v bodoče bolj pazi na to, da se na-

tančno sestavi volilni imenik. Goršič pa je grajal to, ker magistrat letos volilcem nij dal tiskanega volilnega imenika. Koncem se je tudi volitev mestnih odbornikov iz drugega razreda z veliko večino odobrila. Odbornik Žhuber je poročal, da je magistrat tožil Tomaža Pajsarja v Trnovem zaradi tega, ker je zgradil in zaprl pot skozi opekarsko cesto v Trnovem. Naposled pa se je Pajsar pogodil mirnim potom z magistratom, prepustil lastninsko pravico mestu in priznal, da mora cesto mesto vzdrževati. Zoper to pogodbo se je oglašil mestni odbornik Regali, meneč, da se je Pajsar premislil, ker ga ona pogodba oškoduje; on predlaga, naj komisija stvar še enkrat preišče na mestu. Odbornika Schrey in Zarnik, prvi kot zastopnik občine, drugi kot zagovornik v Pajsarjevi zadevi, sta oba znamenovala Regalijeve ugovore kot neosnovane.

— Drevo ob 5. uri je zopet seja mestnega odbora in na dnevnem redu: 1. Županovega namestnika volitev; 2. izbor osem odsekov mestnega odbora; 3. finančnega odseka poročilo o prošnji za podporo; 4. policijskega odseka poročilo o povišanju pasjega davka od l. 1882 počenši; 5. poročilo združenega policijskega in finančnega odseka o pomnožitvi mestnih stražnikov.

— (G. Obrezin govor,) katerega nismo hoteli pretrgati še enkrat, nam je vzel toliko prostora, da smo morali izpustiti članek in dopise.

— (Postojinskega urarja dar za cesarjeviča.) Piše se nam iz Postojne dne 2. junija: Kakor je bilo uže pred meseci citati po slovenskih, nemških in drugih časnikih, izdelal je tukajšnji urar gospod M. Petrič jako umetno uro, katera predstavlja skoro vse oddelke postojinske jame in katero bode poklonil Nj. visokosti cesarjeviču Rudolfu. Opozarjamo pohajalce postojinske jame, da jim je oba binkoštna praznika prilika, ogledavati delo domačega umetnika v stanovanju g. Petričevem.

— (Nesreča.) Naših dopisnikov jeden, ki se je vtorek dné 31. maja vozil v Domžale, čul je ondi o nesreči, ki se je pripetila v Dolu (Lustthal) poleg Ljubljane. Zidar je namreč popravljaj obok pri nekej kleti, a tu se podere vsa zgradba nanj ter mu utere in polomi rebra in ga še drugod opasno rani. Ljudje mislijo sploh, da siromak ne bode okrevaj.

— (Akad. društvo „Slovenija“ na Dunaji) ima v soboto 4. junija svoje zborovanje v dvorani restavracije „Leidinger“ I.

Kärntnerstrasse št. 61. Mej drugimi točkami je berilo g. Radoslava Pukla: „Boleslava Jablonskega životopis in njega pomen v češki in polski literaturi.“ — Binkoštno nedeljo napravi „Slovenija“ izlet v Greifenstein na Dunavi. Udje se zbore ob 8. uri zjutraj pri Karlovi brvi (Karlskettensteg) od koder se na parobrodu odpeljejo v Klosterneuburg; odtod gredo peš tik Dunava čez Kritzenhof in Höflein v Greifenstein. Tu ogledavanje visoko na pečini stoječega gradu Greifenstein z velikanskim stolpom. Od bližnjega „Söllern“ krasen razgled preko Dunava obsejanega z mnogoštevilnimi otoci. Obed v Hadersfeldu; odtod odhod v Kopelj Kierling; po Kirlinški dolini vrnitev v spodnji Klosterneuburg, kjer bode na večer zabava; ob 10. uri na večer odhod na Dunaj po Franjo Josipovej železnici. Na zborovanje in izlet uljudno vabi odbor.

— (Z Dunaja) smo o praznovanju 13. rojstnega dne akademične „Slovenije“ prejeli še drugo poročilo, katero se posem vjema z dopisom uže priobčenim in potrjuje, da se je „Slovenija“ oživela. Posebno pohvaljeno je berilo tajnikovo „o zgodovini prvega društvenega leta.“ Končno g. poročevalec živo obžaluje razdvoj dunajskih slovenskih visokošolcev in misli, da bi bilo najbolje, ko bi se društvo, osnovano nekako zoper „Slovenijo“, znjo zjedini, ker slovenski dijaci na Dunaji morajo združeni delati v „Sloveniji“ kakor so delali zasluženi njihovi predniki. Ta misel je tudi naša in gotovo jedina prava. Če je res, da so mnogi članovi obeh društev istega mnenja kakor naš g. dopisnik, potem je upati, da se skoro izpolni njegova želja in se vé da tudi naša. Sloga jači, nesloga — tlači!

— (Ljubljanski tarif govediniza mesec junij.) Mesa prve vrste od pitanih volov velja kilo 56 kr., srednje vrste 48 kr., zadnje vrste 40 kr. Kravje meso je po 50, 42 in 34 kr. kilo.

Razne vesti.

* (Tifus v Pešti) se nevarno razširja; po bolnicah leži 270 za to boleznijo bolnih.

* (Zatožen sodnik.) Te dni je stal pred sodnijo na Dunaji 73letni okrajni sodnik Kriechbauer, zatožen, da se je pustil podmititi. Mej obravnavo pa je prišla še ena podobna tožba. Sodnik je bil vendar nekrivim izpoznan, a ker je državni pravdnik naznanil pritožbo ničevosti, moral je nazaj v zapor.

ataman skupaj s sinom, a mej tem paziti na druge privrženičke atamanove, da ne bi o pravem času seznali o drugem sinu atamanovem, katerega so pričakovali iz pohoda kroz dnje-provsko nizovje.

Ali zjutraj se je Samojlovič odpravil v cerkev k juternjici; starešine so sklenili, da ne grejo v cerkev, ker bi tako oskrucili službo božjo in cerkev. Čim pa je ataman po službi božjej stopil iz cerkve, prijel ga je bivši polkovnik Perejaslavski Dmitraška Rajča za roko pred cerkvijo, kjer so ga čakali, ter mu rekel: „Idi po drugej cesti!“ Ataman se nij niti najmanje začudil ter je rekel: „jaz hočem govoriti z moskovskimi polkovniki.“ Zdaj pridejo polkovniki z vlovljenim sinom atamanovim Jakobom, ki je zjutraj iz šatora pobegnil ali bil vlovljen. Z atamanom niso govorili nego so ga posodili na slab voz, a sina pa na kluse brez sedla ter ju odpeljali oba dva v dvor h Goliciu.

(Konec prih.)

22. julija je glasnik iz Moskve prinesel carsko pismo. Goliciu je bilo naloženo javiti starešini, da si morejo Kozaki drugega atamana izbrati, ako jim nij Samojlovič po volji, a zapovedano je bilo, da se imajo Samojloviču odvzeti znaki atamanskega dostojanstva in samega odpeljati v Velikorusijo.

Golicin je vedel, da Kozaki nijso trpeli Samojloviča ter se je bal, da ne bi oni, ko bi zvedeli, da se je ataman zmenil, začeli svojevoljstvovati ter razpravljati z onimi, ki so vzbudili proti sebi zlobo. On je poklical k sebi svoje moskovske polkovnike, zapovedal jim objaviti o sodržaju carskega ukaza in da sami odrede, da se bode mogel Samojlovič brez vsakega šuma vloviti; radi tega je bilo zapovedano, da se ima zvečer promet obustaviti; šator atamanov in njegove stvari so se nahajale vse v sredini tabora; bilo je zapovedano, da se ataman obkoli od vseh strani neopaženo z vozovi. Ker se pa vse to vendar nij tiho delalo mogli so prijate ji atamana opo-

zoriti, da se nekaj hudega snuje, ter so zato objavili o tem Samojloviču. Samojlovič je bil prepričan, da ga radi izdajstva nemorejo obdolžiti, ter se nij nadejal, da bi se kdo na to odvažil: on je mislil, da bi se mogel obdolžiti samo radi oprave svoje, katera je bila, kakor je on dobro vedel, za mnoge nesnosna, ali v tem pogledu se je on nadejal odgovoriti in opravdati, tem bolj, ker nij mogel na noben način dopustiti, da bi moskovska vlada, poznavajoča njegovo verno mnogoletno službo, mogla njega odstraniti iz službe atamanstva. Zaprevši se v svoj šotor napisal je po noči opravljanje o svojih postopkih ter poslal napisano polkovnikom. Njemu nijso odgovorili. Okoli njegovega šatora je bila v nekej daljini postavljena straža. O polnoči se je javil Goliciu generalni pisar Vasilij Kočubej ter izvestil, da je vse gotovo in sicer na tistem storjeno, ataman pod stražo ter prosil zapovedi, kaj se ima na dalje izvesti. Golicin je zapovedal, da se ima zjutraj pripeljati k njemu

